



# БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-  
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА  
Изм.№ 430  
дата 19.06.2015

**ДО**  
**ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ**  
**ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И**  
**ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА –**  
**Г-Н ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ**

## **СТ А Н О В И Щ Е**

**от БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА**

**ОТНОСНО: ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ**  
**НА ЗАКОНА ЗА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА С**  
**НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ**

**УВАЖАЕМИ Г-Н ЗАМ. МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ,**

Мотивите на посочения по-горе Законопроект за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗИД на ЗЮЛНЦ), публикуван на портала за обществени консултации на 05.06.2015 г., се позовават на мерките, заложи в Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България за периода 2012-2015 г. и на Визията за създаване на механизъм за финансиране на гражданския сектор (наричани по-нататък „Стратегия/та” и „Визия/та”).

Факт е, обаче, че разпоредбите от ЗИД на ЗЮЛНЦ се разминават значително от заложените мерки в Стратегията и във Визията, което не е проблем, ако разпоредбите на ЗИД на ЗЮЛНЦ обезпечават крайната цел на Стратегията и Визията - подкрепа за развитие на гражданското общество при пълна прозрачност и публичност.

По наша оценка, обаче, постигането на посочената по-горе крайна цел е в много по-висока степен гарантирано от разписаното в Стратегията и във Визията, отколкото от ЗИД на ЗЮЛНЦ.

В Стратегията са набелязани дейности, включени в три основни мерки: „Изграждане на работещо партньорство между държавата и гражданските организации”, „Постигане на финансова устойчивост за гражданските организации в България” и „Създаване на условия за гражданска активност”. Във Визията са разписани: начинът на управление на Фонда, конкретните дейности и програми, за които Фондът ще предоставя, респ. – няма да предоставя средства, организациите, които не могат да кандидатстват за финансиране от Фонда; видовете безвъзмездна финансова помощ; процедурата за оценка на проекти, принципите за мониторинг и отчетност на Фонда.

По-долу в настоящото становище посочваме основните принципни несъответствия между целите на Стратегията и Визията (респ. – на мерките, предвидени в тях) и ЗИД на ЗЮЛНЦ:

1. В ЗИД на ЗЮЛНЦ се предлага създаването на Съвет за развитие на гражданското общество (СРГО), в който да се включат само представители на организациите, които извършват общественополезна дейност. В несъответствие с това Мярка № 1 от Стратегията – както в цялост, така и конкретно и предвиденият по нея „Съвет за развитие на гражданското общество” са насочени към подобряване на партньорството с всички граждански организации, а не само към организациите, които извършват общественополезна дейност.

2. ЗИД на ЗЮЛНЦ не изпълнява изискването на предвидената в Мярка 1 дейност законът да дефинира по ясен и недвусмислен начин критериите за общественополезната дейност на гражданските организации. Според нас предлаганите в ЗИД на ЗЮЛНЦ критерии са недостатъчно конкретни и ясни (разходване на имуществото за развитие и утвърждаване на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление; развитието и утвърждаването на духовните ценности и пр. и пр.), утвърждаване принципите на свободата на сдружаване и свободата на конкуренция.

3. ЗИД на ЗЮЛНЦ не гарантира в необходимата степен изискванията за публичност и прозрачност на държавната финансова подкрепа:

Предвиденият в ЗИД на ЗЮЛНЦ Фонд за подкрепа на гражданските инициативи (финансиран с публични средства) се предлага да бъде управляван от юридическо лице, извършващо общественополезна дейност, избрано с публичен конкурс, което отговаря на два общи критерия (пет

години активна дейност с доказан опит в управлението на финансиращи програми), както и на конкретни критерии, изработени от СРГО. Последният участва и наблюдава процедурата за избор на оператор, приема програма за основните стратегически приоритети на Фонда, приема насоки за провеждане, организиране и изпълнение на конкурси за финансиране на проекти от Фонда и приема отчета на Фонда:

- При условие, че ЗИД на ЗЮЛНЦ предвижда, че СРГО е консултативен орган, на него не могат да бъдат възложени управителни функции, посочени в предходното изречение. Подобен подход изключва прилагането на надлежни мониторинг и отчетност, респ. – налагането на санкции при липса на публичност и прозрачност при разходване на средствата.

- Предложеният в ЗИД на ЗЮЛНЦ начин на управление на Фонда е в несъответствие с този, предвиден във Визията, който осигурява по-голяма прозрачност и публичност на управление: „В управлението на юридическото лице трябва да има представители, избрани от граждански организации, които да имат поне 5 години реално осъществявана дейност”.

- В ЗИД на ЗЮЛНЦ (в съответствие с правилата на Визията) задължително следва да има правила за публичен мониторинг и отчетност на разходваните средства от Фонда, както и за ефекта от финансирането на Фонда.

- ЗИД на ЗЮЛНЦ (в съответствие с правилата на Визията) трябва да гарантира спазването на изискването за липса на конфликт на интереси, както на лицата, които участват в управлението на Фонда, така и на тези, които участват в оценителските комисии за избор на проекти, финансирани от Фонда (условие, предвидено във Визията).

- ЗИД на ЗЮЛНЦ следва (в съответствие с разписаното във Визията) да включи разпоредби, гарантиращи публичност на процедурата за набиране на проекти.

4. ЗИД на ЗЮЛНЦ трябва също - в съответствие с разписаното във Визията - да регламентира:

- дейностите, които ще се финансират от Фонда;
- дейностите, които няма да се финансират от Фонда;
- организациите, които не могат да кандидатстват за финансиране от Фонда;
- видовете безвъзмездна финансова помощ;
- процент на максимална годишна издръжка за управлението и техническата организация на Фонда.

Във връзка с предложенията, посочени в т. т. 2 и 3 следва да се допълни, че те касаят обществени отношения, които имат устойчив характер (поддават се на трайна уредба), поради което следва да се регламентират на законово, а не на подзаконово ниво (изискване на чл. 3 от Закона за нормативните актове).

5. В Преходни и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗЮЛНЦ е необходимо да се предвидят законови промени, които да са насочени към изпълнение на следните мерки от Стратегията и Визията:

- създаване на правила за предоставяне на обратна връзка по предложенията на гражданите към държавните органи (Мярка 1 от Стратегията);
- подкрепа и насърчаване на дарителството (Мярка 2 от Стратегията);
- преодоляване на пречките пред юридическите лица с нестопанска цел за кандидатстване и изпълнение на проекти по европейски програми, администрирани от държавата и местните власти
- създаване на правила и процедурни възможности за гражданско участие, вкл. и на местно ниво, като становищата на гражданските организации да станат част от задължителните материали за разглеждане при приемането на решения (мярка 3 от Стратегията);
- срок за приемането на подзаконов нормативен акт, регламентиращ процедурата по оценка и класиране на проекти, финансирани от Фонда, индикативните размери на финансовата помощ и др. под. въпроси, предвидени във Визията.

С уважение,

Цветан Симеонов  
председател на БТСП

